

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening

No. 133550 - HEESCH bij Oss.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; S. P. C. VAN ROMUNDE, *Penningmeester*, Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

RUDOLF MARLOTH (1855-1931)¹⁾.

ZIJN LEVEN EN WERKEN.

III.

(Vervolg van pag. 192).

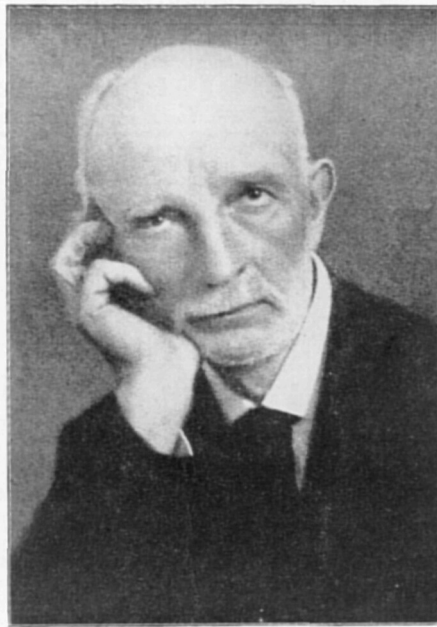
Uit het voorafgaande hebben wij gezien, dat Marloth het Kaapland in vrijwel alle richtingen heeft doorkruist. Hij heeft dan ook onnoemelijk veel bijgedragen tot de kennis van den plantengroei van het litorale gebied, het Knysnawoud, de Grootte en Kleine Karroo, Namaland en andere deelen van de Kaap. Maar ook tot Zuid-West-Afrika en Zuid-Rhodesië heeft hij zijn botanische onderzoekingen uitgestrekt, getuige de in den loop der jaren door hem ondernomen reizen. Wij willen er evenwel den nadruk opleggen, dat de plantengroei van het eertijds Deutsche Z. W. A. speciaal bewerkt is door Prof. Kurt Dinter, oud-gouvernementsbotanicus te Okahandja. Wij denken daarbij aan de hoogst merkwaardige succulente vegetatie van dat gebied, waartoe o.a. de *Trichocaulon's*, *Hoodia's* *Tavaresia's* (Asclep.), vele *Stapelia's* en tal van *Lithopes* behooren. Wat Marloth als botanicus beteekende voor de Kaap, is K. Dinter voor het Zuidwesten. Dinter bepaalde zich bij zijn botanische nasporingen uitsluitend tot de flora van Z. W. A. en zóó omvangrijk is deze,

¹⁾ Dank zij de welwillendheid van de Redactie van „Cactus and Succulent Journal” zijn wij in staat een in het Augustus-nummer van genoemd tijdschrift verschenen portret van wijlen Dr. Marloth ook voor „Succulenta” te gebruiken.

dat hij ze, zoo hij ons eens schreef, „niet einmal bewältigen kann“.

Wat de succulenten betreft, heeft Marloth het aantal bekende soorten met heel wat species novae uitgebreid. Laten wij eenigen der planten noemen, die door hem als nieuw werden aangemerkt en voor het eerst beschreven en voor het meerendeel oorspronkelijk ook door hem zijn ontdekt op zijn zwerftochten door het Afrikaansche „veldt“.

Mesembryanthemum simulans (syn. *Pleiospilos simulans* N.E.Br.),

Dr. RUDOLF MARLOTH.

1855-1931.

Photo Cactus and Succulent Journal.

M. calcareum (*Titanopsis calcarea* Schwant) en *M. lapidiforme* (*Didymaotus lapidiformis* N. E. Br.), drie treffende voorbeelden van mimicry of beschermende nabootsing. *M. opticum* (*Lithops optica* N. E. Br.), een der fraaiste vensterplanten, die tot dusver zijn gevonden. *M. mitratum* (*Mitrophyllum mitratum* Schwant), een zeer bizarre verschijning! *M. bilobum* (*Conophytum bilobum* N.E.Br.), een *Mesembryanthemum*soort, waarvoor indertijd door Alwin Berger de groep der *Cordiformia* = hartvormigen werd

gecreëerd; deze plant is, evenals trouwens de voorgaande, nog zeer zeldzaam in de cultuur.

Crassula Alstonii en *Crassula teres*, eigenaardige hoogsucculente vormen, die we ook tot de meest geslaagde „mimicries" mogen rekenen.

Vier *Euphorbia's* van de Dactylanthes-groep, te weten *E. pseudoglobosa*, *E. Susannae*, *E. polycephala* en *E. Wilmanae*. De twee laatstgenoemden werden omstreeks 1929 ontdekt, dus nieuwigheden van vrij recenten datum. Ook de tot de Pseudomedusea behorende *E. esculenta* werd door Marloth ontdekt en beschreven.

Zijn naam leeft o. a. voort in *Aloe Marlothii* Berger en de Mesembryanthemaceae *Cheiridopsis Marlothii* N. E. Br., *Odontophorus Marlothii* N.E.Br. en *Glottiphyllum Marlothii* Schwant.

Marloth hield zich gaarne bezig met oekologische vraagstukken. Het is dan ook niet te verwonderen, dat de *Mesembryanthema* en meer in het bijzonder de zoogenaamde mimicry-vormen zijn speciale belangstelling hadden.

Een groot voorstander van de splitsing van het gesl. *Mesembryanthemum* in talrijke nieuwe geslachten (volgens N. E. Brown, L. Bolus, G. Schwantes) heeft hij zich echter nimmer betoond.

De eerste mededeelingen over mimicry in het plantenrijk en wel in het bijzonder bij *Mesembr.* hebben wij aan Marloth te danken („*Mimicry among plants*". Transact. S. Afr. Phil. Soc., vol. XV (1904), p. 97). Hoogst interessant is zijn laatste bijdrage over dit onderwerp, verschenen onder den titel „*Stone-shaped plants*" in S. Afr. Journ. Nat. Hist, vol. VI (1929) p. 273. Wij zien hieruit, dat de beteekenis der mimicry voor de plant nog niet zoo heel duidelijk is. Te zijner tijd hopen wij op die verhandeling in „*Succulenta*" nader terug te komen.

In zijn artikel „*Die Schutzmittel der Pflanzen gegen übermassige Insolation*" (Berichte D. Bot. Gesellsch., vol. 27, 1909) vestigt Marloth voor het eerst de aandacht op planten met vensterbladeren. In vol. I van de „*Flora of S. Africa*" (1913) worden reeds meerdere vensterplanten genoemd en ten deele ook afgebeeld. (*Mesembr. rhopalophyllum* Schl. et D., *M. pseudotruncatellum* Berger, *M. turbiniforme* Haw., *M. opticum* Marl. en de Liliacee *Bulbine Mesembryanthemoides* Haw.). De vensterbladstructuur van *M. rhopalophyllum* wordt uitvoerig beschreven aan de hand van een gekleurde teekening van een harer knotsvormige bladeren op lengtedoorsnede.

Van de „Flora of S. Africa" zagen tijdens zijn leven drie deelen het licht, n.l. vol. I, II en IV. Hij heeft nog een vierde deel weten te voltooien en dit was juist ter perse, toen hij door den dood werd weggerukt. De „Flora of S. Africa" is een werk, grootsch van opzet en uitvoering. Het bevat een weelde van photo's en teekeningen en zeer fraai uitgevoerde gekleurde platen. Het is wel zeer te betreuren, dat het hem niet gegeven was de opdracht van Lady Phillips volledig uit te voeren.

In „Das Kapland" (Jena 1908) komt Marloth's groote veelzijdigheid wel bijzonder tot uiting.

Dit monumentale werk bevat niet alleen uitgebreide hoofdstukken over den plantengroei van de verschillende floristische gebieden, waaruit het Kaapland bestaat, doch ook velerlei wetenswaardigs over temperatuursverhoudingen, zonneshijn en neerslag, droogteperioden enz. Ook de geologische ontwikkeling van het land behoort tot de onderwerpen, die in dit werk behandeld zijn. Niet het minst belangrijk is het gedeelte van het boek, dat gewijd is aan de algemeene oekologie van de Z. Afr. planten (aanpassingen aan klimaat en bodemgesteldheid, beschermingsinrichtingen tegen diervraat, enz. enz.).

Het werk is rijk geïllustreerd met photo's en teekeningen tusschen den tekst, terwijl achterin eenige kaartjes en last not least twintig schitterende heliogravures zijn opgenomen. Op succulentengebied geeft „Das Kapland" veel te genieten, zooals uit het literatuur overzicht in het Decemбернаummer zal blijken,

Zuid-Afrika heeft in Rudolf Marloth een harer grootste plantkundigen verloren. Veel, heel veel hebben wij hem te danken. Zijn geestesproducten „Das Kapland" en de vier deelen van de „Flora of S. Africa" vormen een nalatenschap van hooge waarde. De naam Marloth zal niet licht vergeten worden!

(Slot volgt).

M. C. KARSTEN.

N.B. Door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt het overzicht van Marloth's publicaties op succulentengebied voor het December-no te bewaren.

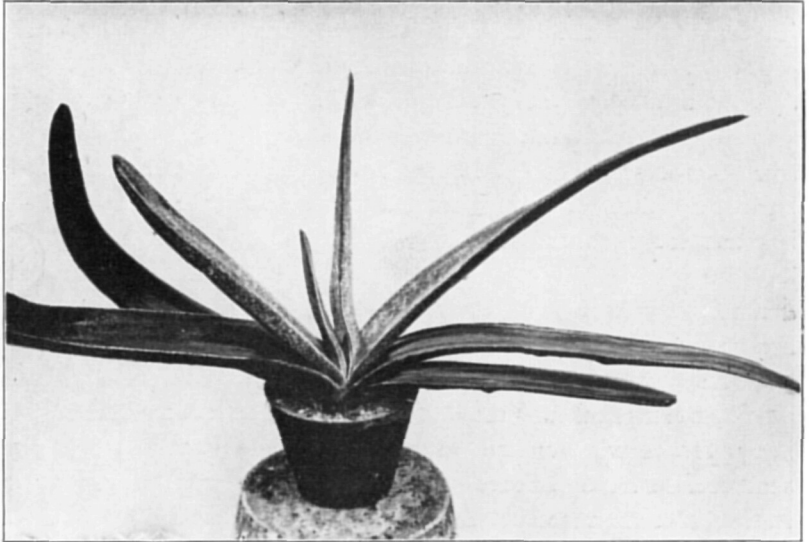
MOOIE GASTERIA'S.

Sect. V. *Carinatae*.

Deze groote groep wordt door Alwin Berger in vier series onderverdeeld: a. *Subspirales*, b. *Parvifoliae*, c. *Trigonae* en d. *Magnae*.

Tot de eerste serie behooren: *Gasteria cheilophylla* Bak., *G. excavata* (Willd.) Haw., *G. porphyrophylla* Bak., *G. pallescens* Bak., en *G. variolosa* Bak.

Van deze wordt *G. excavata* Haw. (= *Aloë excavata* Willd. = *Aloë obscura* Willd. = *Aloë Lingua* Ker.) het meest aangetroffen, hoewel zelden echt, maar meestentijds als bastaard. De groene, iets gootvormig uitgeholde, met witte stippeltjes bezette bladeren, worden 10—13 c.M. lang en zijn aan de basis $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$

Gasteria excavata.

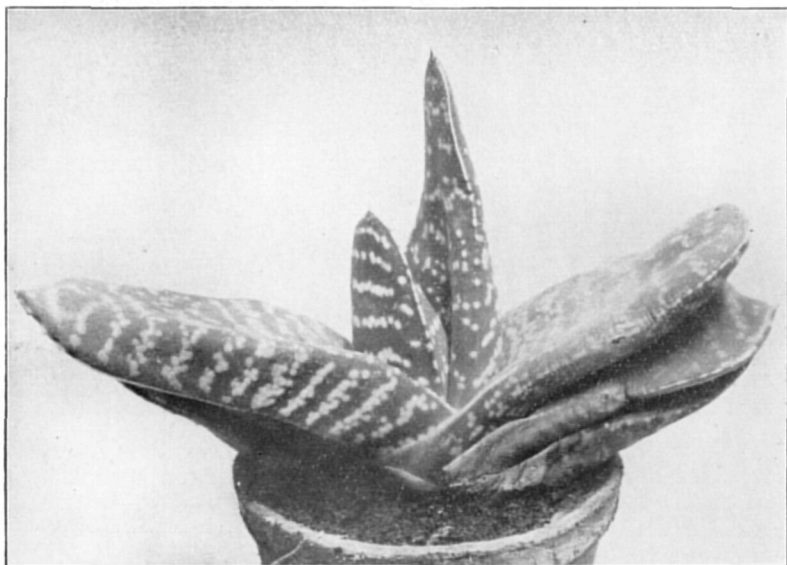
Foto Friedr. Ad. Haage Jr., Erfurt.

c.M. breed en eindigen in een spitse punt. Bij de bastaarden zijn de bladeren veel aanmerkelijk langer.

Gasteria cheilophylla Bak., welke een enkele maal in kweekers prijscouranten wordt aangeboden, is vermoedelijk een kruising tusschen *G. verrucosa* en *G. pulchra*. De zwaardvormige, 20—25 c.M. lange en aan den voet 2 — $2\frac{1}{2}$ c.M. breede bladeren staan in een spiraalvormig gedraaid rozet, zij zijn glanzend donkergroen van kleur, en vooral aan de onderzijde talrijk met witte, min of meer in elkaar vervloeiende knobbeltjes bezet.

Tot de tweede serie behooren: *G. decipiens* Haw. (= *Aloë decipiens* Roem. et Schuit. = *Haworthia nigricans* Haw.), *G. parvifolia* Bak. en *G. gracilis* Bak., alle groote zeldzaamheden, welke denkelijk in ons land niet worden aangetroffen.

Beter bekend is de tot de derde serie behorende *Gasteria carinata* Haw. (= *Aloë carinata* Mill.). Zaden van deze soort werden in 1790 voor het eerst door Swellingreben uit Zuid-Kaapland naar den botanischen tuin te Utrecht overgebracht. De dikke, bijna driekantige 12—15 c.M. lange, sterk, doch scheef gekielde bladeren zijn aan de bovenzijde breedgrootvormig, vuil donkergroen gekleurd en met onregelmatige dwarsstrepen gerangschikte witte *knobbeltjes* bezet. De bladrand vertoont ruw aanvoelende

Gasteria carinata.

Foto Friedr. Ad. Haage Jr., Erfurt.

tandjes. Opgemerkt moet hierbij, dat, wat ten onzent veel onder de benaming *G. carinata* voorkomt, wel witte vlekjes, doch geen knobbeltjes op de bladeren heeft. De echte *G. carinata*, naar een exemplaar uit de collectie van Friedr. Ad. Haage Junior te Erfurt wordt hierbij afgebeeld.

Van *G. carinata* bestaan een drietal variëteiten, n.l. *strigata* (Haw.) Bak., *falcata* Berger en *latifolia* Berger.

Verwant is *G. subcarinata* Haw. (= *Aloë subcarinata* Haw. = *A. pseudangalata* Palm), met tot een kort rozet gerangschikte, ongelijkzijdig driekantige bladeren welke met zwakke witte knobbeltjes bezet zijn. De aan den bovenkant iets holle, aan de

onderzijde gewelfde bladeren zijn aan de spits scheef gebogen, stomp, de rand is fijn gezaagd.

Bij *Gasteria nitida* Haw. (= *Aloë nitida* Salm) zijn de glanzend groene bladeren onduidelijk witgevekt, doch voelen glad aan. De 15—22 c.M. lange en 4—6 c.M. breede bladeren loopen spits toe en zijn meestal spiraalvormig — meerrijig gerangschikt. De fraaie scharlaken rood gekleurde bloemen ontwikkelen zich aan een soms één meter lange, onvertakte bloemstengel. Men onderscheidt behalve den type-vorm nog de twee variëteiten *parvipunctata* Salm en *grandipunctata* Salm.

Gasteria trigona Haw. (= *Aloë trigona* Roem. et Schuit, = *A. trigona* var. *elongata* Salm. = *A. elongata* Salm.) groeit min of meer zodevormig. De 11—20 c.M. lange, frisch groene, aan de onderzijde in het midden gekielde bladeren zijn met talrijke, kleine tot banden gerangschikte witte puntjes bezet. Zoowel de kiel als de bladrand vertoonen tegen den stomp toeloopenden top tandvormige wratjes. Ook deze soort werd in 1790 voor het eerst door Swellingreben naar den botanischen tuin te Utrecht overgebracht, evenals de minderbekende *Gasteria obtusa* Haw. (= *Aloë nitida* var. *obtusa* Salm.), welke met *G. glabra* Haw. tot dezelfde serie behoort.

Tot de vierde serie behoort zelden voorkomende *G. fuscopunctata* Bak. (= *G. excelsa* Bak.).

(Wordt vervolgd).

G. D. D.

CRASSULACEAE.

I.

Er heerscht een streven zich te verdiepen in de omstandigheden, waaronder de succulenten in hun vaderland groeien. Met behulp van de hierdoor verworven inzichten zal het ons misschien mogelijk zijn een deel van de vele soorten Crassulaceae, die reeds vroeger naar Europa werden gebracht, doch weer verdwenen zijn, nu met succes in onze collecties te houden.

Het weinige levende materiaal, dat er in verhouding tot de uitgebreidheid dezer plantengroep verkrijgbaar was, heeft het ontstaan van een samenvattend werk over deze familie niet in de hand gewerkt, Ook kennen we geen enkel handboek over dit onderwerp, dat speciaal tot den liefhebber-verzamelaar is gericht.

Een zeer beknopte samenvatting vinden we slechts in A. Engler und K. Prantl, „Die natürlichen Pflanzenfamilien", waarvan het betreffende deel voor den eersten druk werd bewerkt door S. Schönland (dezelfde, die ook belangrijke onderzoekingen over het geslacht *Crassula* heeft verricht) en voor den tweeden druk door H. Harms en A. Berger. Dit laatste deel verscheen in 1930. In het Juli-nummer van „Succulenta", j.g. 1930 (p. 157—9) werd een opsomming van den inhoud gegeven. Degenen, die kennis willen nemen van literatuur, algemeene eigenschappen, de geschiedenis van onze bekendheid met de diverse soorten etc. verwijzen we in de eerste plaats naar dit werk.

Het is onze bedoeling hier slechts een kort resumé te geven van de meeste der thans algemeen in cultuur zijnde soorten. Aanvullingen en ieder soort materiaal zullen dankbaar worden aanvaard.

Gemakshalve verdeelen we de Crassulaceae in 6 groote groepen of onderfamilies:

- I. Crassuloideae.
- II. Kalanchoideae.
- III. Cotyledonoideae.
- IV. Sempervivoideae.
- V. Sedoideae.
- VI. Echeverioideae.

De § Crassuloideae omvat de geslachten *Tillaea*, *Crassula*, *Rochea*, *Dinacria*, *Vaucanthes* en *Pagella*, waarvan we de 3 laatstgenoemde, slechts enkele, meest eenjarige soorten tellende geslachten buiten bespreking laten.

A. Berger deelt het geslacht *Tillaea* bij het gesl. *Crassula* in. De *Tillaea*'s zijn voor een deel waterplanten. *T. muscosa* L., om een enkel voorbeeld te noemen, het ook bij ons wel eens op vochtigen zandgrond aan te treffen „mosplantje", bestaat uit dunne takjes, gevormd door elkaar bedekkende blaadjes, tusschen welke de bloempjes verschijnen. Een analogen bouw treffen we ook aan bij de zeer bekende *Crassula lycopodioides* Lam. en *C. pseudolycopodioides* Dint. et Schinz. (laatstgenoemde is van de eerste te onderscheiden door een iets forscher voorkomen, lichter groene kleur en talrijke korttakjes 1) in de oksels der bladeren.) Dit zijn

1) Letterlijke vertaling van het Duitsche „Kurztriebe". Een goede Nederlandsche term hebben we hier niet voor. M. K.

de bekende „veterplantjes" van onze collecties, Ook hier verschijnen de bloempjes tusschen de blaadjes langs het einde der stengels en zijn niet tot een afzonderlijke bloeiwijze vereenigd, hetgeen wèl het geval is bij de meeste andere *Crassula*-soorten, die men daarom wel eens als hooger ontwikkeld beschouwt. Zijn de *Tillaea's* over de geheele wereld verspreid, de *Crassula*-soorten daarentegen zijn voornl. tot Zuid-Afrika beperkt, doch ook Madagaskar en Afrika's Oostkust tellen eenige soorten, terwijl een heel enkele het tot Arabië heeft gebracht. De Karroo herbergt vele soorten, zooals bijv. *C. corallina* Thunb. (syn. *C. dasyphylla* Harv.), waarvan we hierbij een bloeiend takje afgebeeld vinden (zie fig. 1).

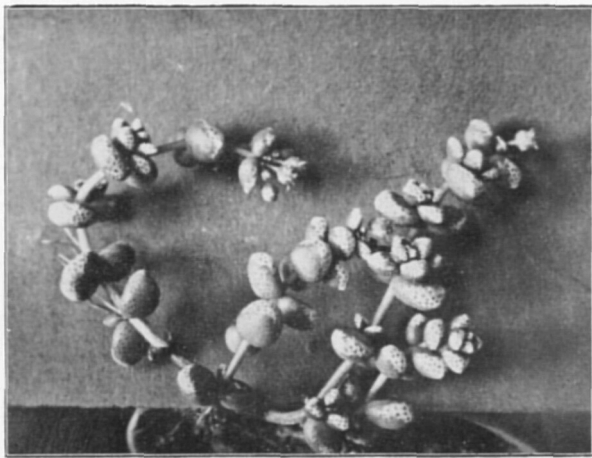

Fig. 1. *Crassula corallina* Thunb.

Photo C. L. Harders.

In de Karroo groeit dit plantje met zeer korte stengelleden en witte incrustaties op den top der blaadjes. Bij overbrenging naar Kaapstad, zoo vertelt R. Marloth, worden de stengels lang gerekt en de blaadjes groen. Hiermede moeten we dus rekening houden, willen we dit plantje goed houden.

Een groote groep *Crassula's*, hoofdzakelijk uit de vochtiger streken van de Oostkust van Z. Afrika, vat Schönland samen onder den naam *Stellatae*, op grond van de stervormig afstaande kroonblaadjes.

Crassula spathulata Thunb. is een veel gekweekt hangplantje met hartvormige gesteelde blaadjes, die glanzend groen zijn.

Crassula marginalis Soland (syn. *C. centauroides* Harv.) heeft zittende blaadjes, die langs den rand donker gevlekt zijn. De plant groeit meer rechtop dan de voorgaande soort.

Het bekendste voorbeeld van die stervormige bloempjes levert *Crassula lactea* Sol. 's-winters gemakkelijk bloeiend, bij passende zomerbehandeling, waaronder we hier verstaan: veel zon en frissche lucht!

Crassula multicava Lem. (syn. *C. quadrifida* Baker) bloeit iets later in het jaar met meer rose getinte, meest 4-tallige bloempjes. De ronde bladschijven, die op vrij lange, aan den voet vergroeide stelen staan, zijn van talrijke inzinkingen voorzien. Het is misschien hierdoor, dat we dit plantje dikwijls als *C. punctata* aantreffen, een naam, die ten onrechte ook aan *C. arborescens* Willd. (= *Crassula Cotyledon* Jacq.; *Cotyledon arborescens* Mill.) wordt gegeven. In niet bloeienden toestand lijkt deze plant door haar zware grijsachtige, rood gerande bladeren zeer veel op een *Cotyledon*. Deze soort groeit boomvormig en vormt met *C. argentea* Thunb. (syn. *C. portulacea* Lam.) een kenmerkend deel van de flora van Namaqualand. *C. argentea* moet op de oorspronkelijke groeiplaats zilverwit bebladerd zijn en niet de glimmend groene bladeren bezitten, die wij voor deze soort juist karakteristiek noemen. Deze soort wordt ook wel *C. articulata* genoemd, wegens het uitwendig geled zijn van de stengels bij ieder bladpaar.

C. cordata Thunb. is overbekend wegens de plantjes, die na den bloei aan de steekjes der bloeiwijze verschijnen (afb. en beschr. „Succulenta“, Maart 1930 (p. 45—6).

Een andere *Crassula* ontwikkelt kleine knolletjes aan de bloemstengels, we bedoelen *C. nemerosa* Endl. (syn. *C. nivalis* Harv.), een zeer dicht bebladerd, in vochtige rotsspleten van Z. Afrika voorkomend plantje. De hartvormige vleezige blaadjes zijn naar den top omgekruld („Blühende Sukkulenten“, map 8, 1932). Dit is de eenige soort, die de groep der Tuberosae (alle gekenmerkt door knolvormige wortels!) in onze collecties vertegenwoordigt.

De groep, door Schönland Campanulatae genoemd, omvat een aantal meest struikvormige soorten van een ruim verspreidingsgebied; Z. Afrika, tropisch Afrika en zelfs Arabië maken hiervan deel uit.

C. tetragona L. is een oude bekende; de stijve vertakte, tot 1 M. hooge stengels dragen kruisgewijs staande rolronde blaadjes. Dezen loopen spits toe en blijken op doorsnede iets vierkantig te zijn. Ieder afgevalen blad levert een jonge plant.

De groep Perforatae is ons het best bekend door *C. perforata* L. (syn. *C. perfossa* D.C.). Dit is het plantje, waar de blaadjes als het ware aan den stengel geregen zitten (afb. „Succulenta“, Dec. 1931, p. 253).

C. rupestris Thunb. (syn. *C. perfossa* Lam.; *C. monticola* N.E.Br.) toont de afbeelding (zie fig. 2). Deze onderscheidt zich van

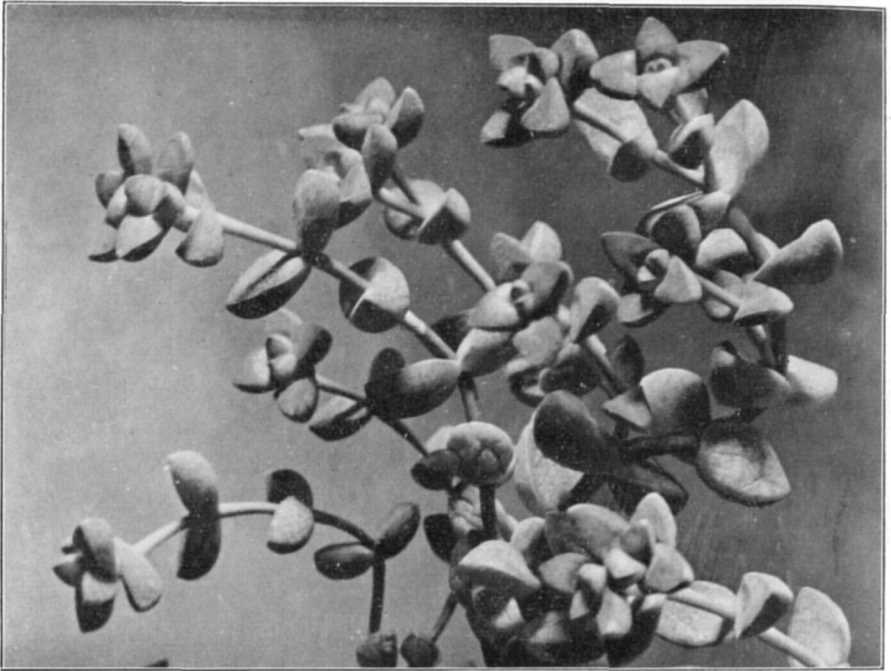

Fig. 2. *Crassula rupestris* Thunb.

Photo C. L. Harders.

C. perforata door de dikkere blaadjes, het feit, dat de bloeiwijze meer schermvormig is en rose bloempjes draagt, alsook door de gaffelvormige vertakking de stengels. De 4 bovenste blaadjes breken met een stengellid zeer gemakkelijk af, waardoor deze eigenaardige vertakking optreedt. Van deze plant bezitten we twee nogal uiteenlopende vormen, waarop we nog eens terug hopen te komen.

(Wordt vervolgd).

C. L. HARDERS.

HET LEEKENHOEKJE.

Wat de behandeling onzer planten betreft, kunnen wij verwijzen naar het October-nummer. Licht en frissche lucht (bij niet vriezende weer) zijn hoofdvereischten.

Winterharde succulenten zooals sommige *Opuntia*'s en *Sempervivums* worden zooveel mogelijk tegen regen en sneeuw beschut. Deze planten zijn wel tegen vorst bestand doch door afwisselend weer, zooals regen en daarop vorst, hebben ze veel te lijden.

Het dient nog eens uitdrukkelijk gezegd te worden „wees voorzichtig met water geven“, er gaan meer planten dood door vocht dan door droogte. Vooral het morsen met water op de planten maakt dikwijls slachtoffers. Zulke slachtoffers zijn door amputatie nog wel eens te redden. De gezonde deelen kunnen dan het best in een bakje met scherp zand opgepot worden, de snijwond plaatst men op houtskoolpoeder.

Neemt onverwachts de koude toe, dan kunnen kamerkasjes, die bij een raam zijn opgesteld en waarvoor zoo spoedig geen gunstiger plaats te vinden is, afgedekt worden met flink pakpapier of een oude wollen deken.

Draagt U er zorg voor dat U bloempotten en zaaipannen niet zoolang buiten laat liggen, totdat ze stuk gevoren zijn!

Is de verwarming in orde?

DE EERSTE NED.-INDISCHE CACTUSSEN-TENTOONSTELLING TE BATAVIA.

Zoo hebben we dan eindelijk de eerste Ned.-Indische Cactusstentoonstelling op de Pasar Gambir te Batavia gehad. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad voor we zoover waren. Een Orchideën-Tentoonstelling, dat gaat, maar Cactusse? Wat heeft men aan die planten, waaraan nooit bloemen zitten? Zoo is de gedachtegang van de meeste menschen in Indië. Nu is er den laatsten tijd wel een kentering ten goede voor genoemde plantenfamilie te constateeren. Zag men eenige jaren geleden voornamelijk potten met diverse palmen op de voorerven en in de galerijen, nu zijn daarvoor in de plaats gekomen mooie *Euphorbiën* (o. a. *Trigona* Haw. en *Franckiana*) en *Nopalea*, *Cereus*, (*Jamacaru* ?) en *Opuntia*. Ook ziet men op de muurtjes van de bordessen aardige potjes met kleine cactusjes, welke men voor een kleinigheid

aan de deur koopt. De belangstelling is in elk geval groter geworden en het was een goede gedachte van het Pasar-Gambir-Comité, voornamelijk door toedoen van de Heeren Tuinbouw-Consulenten Ir. Waterschoot en Noteboom, om naast de gebruikelijke Orchideëntentoonstelling bij wijze van proef een kleine Cactussenexpositie te organiseren. En ongetwijfeld is deze geslaagd en had ik niet zoo'n keur van succulenten verwacht. Nu is het wel waar, dat voornamelijk handelaren (niet kweekers) planten hebben ingezonden, welke gedeeltelijk nog per vliegtuig naar Indië zijn gezonden, maar hierdoor hebben wij een groote

Cactussen- Tentoonstelling.

Pasar Gambir 1932.

Batavia (26 Aug.—7 Sept.)

verscheidenheid gekregen van vetplanten, die wij hier nooit hebben gehad en heeft het publiek een beteren kijk op onze gedoomde vrienden opgedaan. Ook is er een animo daarvoor ontstaan, getuige het groote aantal dat verkocht is. Het heeft geen zin om hier een uitvoerige beschrijving te geven van wat er alzoo op de tentoonstelling te zien was; hiervoor dient de foto. Men kan deze expositie ook niet vergelijken met wat er op dat gebied in Nederland en in het buitenland te zien is, maar toch was zij hoogst interessant. Of op den duur de succulentencultuur in Indië een dergelijke vlucht zal nemen zooals zulks in Europa het geval is valt echter zeer te betwijfelen. Indië is op het gebied van

bloeiende planten een zeer rijk land en men is hier uiterst verwend. Het houden en verzorgen van Orchideën is in den Oost vrij gemakkelijk en men heeft er in zooverre wil van, dat men door de mooie bloemen daarvan genieten kan, welke bovendien een handelswaarde hebben. Voorts hooren de meeste Cactussen hier niet thuis en de bloemen, als die er nog aankomen, zijn geen snijbloemen. Het is ook een veel lastiger cultuur dan die van Orchideën. Ten slotte kan men te Batavia en omstreken niet de noodige aarde daarvoor bekomen. De grond bestaat hier uit een roodachtige harde klei, waar niets mee te beginnen valt. Velen gebruiken als aardmengsel zand en paardemest, met welk voedsel onze arme succulenten het maar moeten stellen. Het resultaat is dan ook zooals te verwachten is, zeer gering. Teneinde raad haalt ondergeteekende zijn aarde van Lembang, een afstand van ongeveer 200 Kilometer van Batavia.

Er is op de tentoonstelling ook wat reclame gemaakt voor onze Vereeniging en eenige jaargangen van Succulenta hebben ter visie gelegen van het publiek. Laten we hopen dat de Vereeniging daarvan baat zal hebben. Een vermeerdering van het aantal leden is wel gewenscht, daar dit momenteel zeer gering is, n.l. ongeveer een dozijn.

Batavia, 15 September 1932.

E. J.

HAAGSCHE VOLKSUNIVERSITEIT.

Voor de Haagsche Volksuniversiteit zal de heer J. M. van den Houten in het begin van het volgende jaar (aanvang 10 Jan. 1933) een cursus van vijf lessen geven over *Cactussen en Vetplanten*. Nadere bijzonderheden in het volgende nummer.

RECTIFICATIE.

In het artikel „*Mamillaria microcarpa*” zijn een paar onjuistheden ingeslopen. Op bladz. 248 staat onder middendoorns: Verder twee middendoorns, *welke niet minder zwaar en ook niet korter zijn*”. Hiervoor leze men: welke veel minder zwaar en ook korter zijn.

Op dezelfde bladzijde onder bloemdek: binnenste aan de binnenzijde *vuurrood*. Dit moet zijn rose-rood.

Op de onderste regel van bladz. 248 staat: en loopt naar boven toe in rose *wit*. Dit moet zijn: in rose *uit*.

Op bladz. 249 is de laatste groeiplaats verkeerd weergegeven, dat moet zijn Chihuahua.

M.

NIEUWE LITERATUUR.

The CACTUS Journal, being the Official Organ of *the Cactus and Succulent Society of Great Britain*. Vol. I, No. 1 (September 1932).
Published for the Society by the Blandford Press, Ltd., 43, Blandford St., London W. 1.

„Our Dutch friends whose Journal *Succulenta* is now in its fourteenth year, write of the *Cactus Journal*. „Wij zien het *Cactus Journal* met belangstelling tegemoet!" Here then is our first number".

Aldus wordt door Sir Wiliam Lawrence, den President onzer jonge Britsche Zustervereniging, het eerste nummer van het orgaan der Society ingeleid. Sir William vervolgt zijn voorwoord met in korte trekken de steeds groeiende belangstelling van het Britsche publiek voor Cactussen en andere vetplanten te schetsen. Er moeten momenteel op de Britsche Eilanden over de 1000 liefhebbers en kweekers zijn, die zich met het kweken en verzamelen van succulenten bezighouden. Door den schrijver wordt verder zeer terecht opgemerkt, dat de nomenclatuur grooter moeilijkheden oplevert dan de cultuur. Een man, die een vreemde vogel ving, gaf den dichter stof tot het volgende rijm:

„But as he did not know
Its name or use
He let it go".

Met planten is het juist andersom. Is het niet veel aardiger zelf nog sluimerende eigenschappen van de plant en ten slotte ook haar naam uit te vinden, dan alles „klaar voor het gebruik" te koopjen?

Tot zoover Sir William's sprankelende inleiding, die voorafgegaan wordt door een mooie photo van *Lithops Mundtii* (afkomstig van Friedr. Ad. Haage Jr.) en gevolgd door een resumé van een voor de Society gehouden lezing over de Cactuscultuur door Mr. T. N. Endean. De raad om van eind September tot Mei de planten alle water te onthouden, zouden wij liever niet opvolgen. Maar we zijn ervan overtuigd, dat de Engelschen vroeg of laat wel van dat ultra-droge régime terug zullen komen! In *The Britton and Rose Names for certain Cacti* geeft Mr. R. S. Farden een overzicht van de 30 geslachten, die tezamen de § Echinocacti (Br. et R.) vormen; in de meeste gevallen is de beteekenis of afleiding van den geslachtsnaam mede aangegeven.

Het volgende artikel is het eerste gedeelte van een op schrift gestelde lezing van Dr. N. E. Brown: *About Succulent Plants. What I Learnt at My First Introduction to Them*. Op pakkende wijze verhaalt de grijze botanicus van zijn jeugdherinneringen op vetplantengebied. Wat de aanleidende oorzaak is geweest, dat hij zich zoo sterk is gaan interesseeren voor uitheemsche succulenten en wel in het bijzonder die, behoorend tot de Kaapflora, leert ons het volgende. 67 jaar geleden, als 16-jarige schooljongen, toonde hij zich reeds een warm plantenliefhebber; uit een eenvoudig leerboekje wist hij zichzelf de eerste beginselen der plantkunde bij te brengen. Het was in dien tijd, dat zijn onderwijzer hem vroeg, of hij niet een collectie vreemdsoortige uitheemsche planten zou willen zien. Onnoodig te zeggen, dat de jonge Brown maar al te gaarne op het aanbod inging. De verzameling in quaestie, behoorend aan Mr. W. W. Saunders te

Reigate, bestond uit honderden succulenten, waaronder over de 300 *Mesembryanthemum*soorten! Velen van die planten hadden oorspronkelijk deel uitgemaakt van Mr. A. H. Haworth's eigen verzameling! Degene, die met de verzorging der collectie Saunders was belast, Mr. T. Cooper, had zelf eenige reizen naar Zuid-Afrika gemaakt en wist daardoor den weetgierigen knaap belangwekkende dingen te vertellen over het voorkomen der planten op de natuurlijke groeiplaatsen, haar levensomstandigheden enz. Het bezoek aan die plantenverzameling is van grooten invloed geweest op Brown's latere carrière; er is uit hem een knap botanicus gegroeid, en bovenal een voortreffelijk succulentenkennër! Bij dit artikel is een photo afgedrukt van één enkele bloem van *Stapelia variegata*, weerspiegeld op een glasplaat (zeer curieus!).

Verder bevat de aflevering, die 12 bldz. dik is, een bijdrage over bolvormige *Opuntia's* van Curt Backeberg, geïllustreerd met een photo, voorstellend *O. Bruchii*, *O. papyracantha* en *O. floccosa*. vervolgens een bespreking der diverse succulenten-inzendingen op de R. H. S. Amateur Flower Show op 28 Juni j.1, de geschiedenis van het ontstaan der Society, geboekstaafd door den energieke Secretaris, Mr. E. Shurly, en ten slotte eenige redactioneele en bestuursmededeelingen (vergaderingen, bibliotheek, ruilrubriek) en een aanvulling ledenlijst. Buiten de reeds genoemde photo's vinden we in dit no. nog een goede afbeelding van *Echinocactus polycephalus*.

Het tijdschrift maakt een zeer verzorgden indruk, ook wat zijn uiterlijk betreft. Papier, druk en illustraties laten niets te wenschen over; de laatsten komen op het fraaie kunstdrukpapier uitstekend tot haar recht. De voorzijde van den omslag is met een artistieke penteekening van eenige gestyleerde Cactussen versierd, waarbij ruimte is uitgespaard voor een korte inhoudsopgave.

Het formaat van het *Journal* is vrijwel gelijk aan dat van het orgaan der Amerikaansche vereeniging. Eén ding is jammer, nl. dat voor den omslag van precies hetzelfde papier gebruik is gemaakt als voor den tekst. Wij zouden een wat steviger en liefst gekleurden omslag verkiezen.

Alles bijeengenomen, mag deze eerste aflevering van het Britsche *Cactus Journal* zeer geslaagd heeten. We kunnen er onze Britsche vrienden, in het bijzonder Redactrice Higgins, mede gelukwenschen. Moge het tijdschrift een welverdiend succes hebben!

* * *

Het *Cactus Journal*, dat zoo wij reeds eerder meldden, onder redactie staat van Mrs. V. Higgins, M. A., F. R. H. S., zal voorloopig eens in de 3 maanden verschijnen. Maar het zal ons niet verwonderen, indien het tijdschrift, dank zij de zeer bevredigende toeneming van het ledental, binnen afzienbaren tijd tot een 2-maandelijksch orgaan zal worden gepromoveerd.

Losse nummers van het *Cactus Journal* kosten 1/-Sh., franco per post. Leden der Cactus & Succ. Society betalen een jaarlijksche contributie van 10/-. Het adres van den Secretaris is: E. Shurly Esq., „Pilatus", The Mall, Park Street, Nr. St. Albans, Herts., England.

M. C. KARSTEN.

ONSEERSTE EERELIDMAATSCHAP.

Bij dezen hebben wij het genoeg onze leden in kennis te stellen van het heuglijke feit, dat de Nederlandsche Vereen, v. Vetplantenverzamelaars „Succulenta" onlangs als *Eerelid* werd ingeschreven der „*South African Succulents Society*".

Het spreekt wel vanzelf, dat wij voor dit blijk van waardeering van de zijde der „Suidafrikaners" zeer erkentelijk zijn.

Moge dit het begin zijn van een hechte en langdurige vriendschap tusschen beide Vereenigen.

HET BESTUUR.

BOEKBESPREKING.

Bluhende Kakteen und andere sukkulente Pflanzen. Herausgegeben von Dr. Erich Werdermann. Verlag J. Neumann, Neudamm und Berlin.

Map 10 van dit schitterende plaatwerk bevat plaat 37 (*Cereus victoriensis* Vaupel), plaat 38 (*Echinocactus Leninghausii* K. Schum.), plaat 39 (*Pelecypora asselliformis* Ehrenb.) en plaat 40 (*Stapelia gigantea* N. E. Brown). Als altijd valt op de natuurgetrouwe afbeeldingen en de nauwkeurige beschrijvingen niets aan te merken, integendeel beide voldoen aan de hoogste eischen en strekken auteur en uitgever tot eer. Zoo men weet, verschijnen jaarlijks 6 mappen elk met 4 platen en bijbehorenden tekst, waarvan de inteekeprijis 24 Mark bedraagt.

G. D. D.

Vetplanten door A. J. van Laren. Uitgave Verkade's Fabrieken N. V., Zaandam 1932,

Alweer een nieuw Verkade's Album, ditmaal geheel gewijd aan de succulenten, andere dan Cactussen. Met het Cactus album van het vorige jaar vormt dit Vetplantenalbum een schoon geheel. De welversneden pen van den heer van Laren, is er borg voor, dat het tekstgedeelte in orde is. Niet alleen de pas-begonnen liefhebber, maar vooral de meergevorderde, zal er veel van z'n gading in vinden.

Ook de teekenaars hebben met de plaatjes eer van hun werk. Het meerendeel der afbeeldingen is volkomen natuurgetrouw, zoowel wat de vormen als de kleuren betreft. En wij durven gerust te zeggen, dat door deze 126 kleine en 19 groote platen menig tot nu toe onbekende soort spoedig met een etiket zal prijken.

Evenals in het Cactusalbum heeft de auteur er naar gestreefd naast de wetenschappelijke benaming ook een Nederlandsche naam te geven. Hoewel wij niet gelooven, dat deze namen burgerrecht zullen verkrijgen, toch heeft het vermelden daarvan wel eenige beteekenis, vooral nu onder elk plaatje naast de Nederl. naam ook de Latijnsche is afgedrukt.

Zoo brengt dit album weer een reeks van hoogst belangwekkende succulenten

onder de oogen van het publiek, waardoor de liefhebber in staat wordt gesteld hieruit vele der schoonste en merkwaardigste soorten te kiezen, te leeren kennen en kweken. En wie nog geen oog heeft voor de aantrekkelijkheden der succulenten gaat er, met dit boek in de hand, allicht toe over ook eenige succulenten te gaan kweken. Zoo heeft dan Verkade's Vetplanten album bovendien voor onze liefhebberij een sterk propagandistische waarde. — Jammer, dat op het bestaan van onze vereeniging niet even de aandacht gevestigd werd.

G. D. D.

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

De leden worden er aan herinnerd, dat eventueele voorstellen, die men op de e. v. Algemeene Vergadering behandeld wenscht te zien, vóór 15 December a.s. in het bezit van het Secretariaat moeten zijn. (Art. 23 sub b. Huish. Reglement).

Om onaangenaamheden te voorkomen worden de leden herinnerd aan Art. 8 van het Huish. Regl. (*Opzeggen lidmaatschap*). Indien ieder lid, dat bedankte, tegelijkertijd een nieuw lid aanbracht, m. a. w. voor een plaatsvervanger zorgde, bleef het ledental schitterend op peil. . . Men knoope dit in zijn oor!

Oproeping tot het stellen van candidaten voor de vervulling van één bestuursfunctie, wegens periodiek aftreden van den Heer G. D. Duursma. Hij is terstond herkiesbaar. Opgaven van candidaten worden vóór 15 December a.s. bij het Secretariaat ingewacht. (Art. 14 van het Huish. Regl.).

Een verklaring van den candidaat, dat hij een eventueele benoeming zal aanvaarden, is bij te voegen.

Voorstellen en namen der candidaten zullen in het Januari-nummer opgenomen worden.

DE SECRETARESSE.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring Enschede en Omstreken.

De eerste jaarvergadering gehouden op Donderdag 6 Oct. 1932 in Rest. Top, Gronauschestraat, was uitstekend bezocht. De Voorzitter opent met een kort woord de vergadering en heet de leden welkom, in het bijzonder de 2 nieuwe leden. Na voorlezing notulen bracht de secretaris verslag uit over het afgelopen jaar. Daarna verslag van de penningmeester en bespreking reglement. Het reglement werd na kleine veranderingen goedgekeurd. Bij aftreden Voorz. werd na verkiezing benoemd den Heer H. Mannessen, Leemhoutstraat 58, Enschedé. Daarna sloot de Voorz. de geanimeerde vergadering.

Enschede, Roomweg 262.

A. STROBOER, *Secretaris*.

Kring „Het Gooi”.

Met algemeene stemmen is door de ledenvergadering van 7 Oct. '32 't voorstel van 't Bestuur aangenomen. Dit luidt als volgt:

„In de in September gehouden ledenvergadering is besloten, 2 groote Plantenkeuringen te houden in een grootere zaal, Het Bestuur wil daarnaast gelegenheid geven tot 't inzenden van planten, die gekeurd worden op de volgende drie punten:

- a. goede cultuur: max. 8 punten
- b. bouw v. d. plant: „ 3
- c. benaming: „ 2 „

Elke inzending bestaat uit ten hoogste 3 te keuren planten. Het maximaal aantal punten dat voor 1 inzending toegekend kan worden, bedraagt 10. Deze keuringen worden 5 X 's jaars gehouden (in Maart, April, Juni, Aug. en Oct.). De hoogste prijs wordt toegekend aan den inzender(ster) met 't hoogste aantal punten.

De twee groote plantenkeuringen, te houden bij voldoende deelname in Mei en Sept., zullen 't karakter dragen van tentoonstellingen; elke inzending wordt in zijn geheel gekeurd."

De Kringleden worden verzocht, met bovenstaand besluit rekening te houden. De benoemde vaste Keurings-Commissie bestaat uit de Heeren De Ringh, Mulder en Zeverijn.

W. CHR. BEEKMAN, *Secr.*

Kring „Het Gooi".

Ledenvergadering op Vrijdag 11 Nov. '32, 's avonds 8 uur, m de Openbare Leeszaal, Heerenstraat, Hilversum.

Agenda:

1. Opening. 1. Notulen. Verslagen. 3. Mededeelingen. 4. Lezing. 5. Voorstellen Jaarvergadering. 6. Rondvraag. 7. Sluiting.

Aan de *excursies* naar de kas van *de Dames Mees te Hilversum* en den *Hortus Botanicus* te Utrecht werd door slechts weinigen deelgenomen. Dat is jammer, want beide waren zeer zeker de moeite waard en hadden een grooter aantal deelnemers verdiend. Prachtige collecties cactussen en vetplanten hadden de bewondering van allen. De planten zagen er gezond uit, hetgeen zeer zeker te danken is aan de uitstekende zorg, welke er aan besteed wordt. De nomenclatuur liet niets te wenschen over,

Ook de orchideeën e. a. trokken zeer de aandacht.

Irisstraat 49, Hilversum.

W. CHR. BEEKMAN, *Secr.*

Kring 's-Gravenhage.

Vergadering van 24 September j.l.

Op deze vergadering hield Mevr. Schreuder-van den Berg uit Haarlem een populaire lezing over Euphorbia's, waarmede zij veel succes had en waarnaar de aanwezigen met bijzonder veel genoegen luisterden. Mevr. Schreuder behandelde dit plantengeslacht niet wetenschappelijk, daar zij zich meer aangetrokken gevoelt tot de vreemde kenmerken en de uiterlijke eigenaardigheden, kortom tot wat zij noemde de „romantische eigenschappen" der planten. Zij sprak over het gif der

Wolfsmelkachtigen, het soms doodelijke melksap, dat naar behooren toegepast, liefde of haat verwekken kan, volgens het vaste geloof van primitieve volken: over de wondere vormen der Euphorbia's, die een Engelsch dichter de inspiratie brachten tot het schrijven van een vreemd fantastisch boek, de Upasboom geheeten. Zij vertelde ook legenden en sprookjes, die rond de Euphorbia's zijn geweven; zij voerde daarbij haar toehoorders in een romantische wereld, waarin zijzelve zich wonderwel thuis schijnt te gevoelen.

Zij sprak ook over het voordeel, dat de mensch van de Wolfsmelkachtigen weet te trekken; rubber, cassave, ricinusolie en nog veel meer nuttige zaken leveren ons deze planten, waarvan slechts een klein deel succulent is.

De succulente Euphorbia's zijn voor den vetplantenliefhebber van groot belang. De buitengewone verscheidenheid van vormen maken ze tot een sieraad van iedere verzameling; terwijl het kweken geen hooge eischen stelt. Een uitzondering maakt de interessante Euphorbia obesa, waarvan de meeste bezitters slechts kort genoeg belevan.

Door de leden was een groot aantal mooie Euphorbia's bijeengebracht, welke als demonstratiemateriaal dienden en die door Mevr. Schreuder afzonderlijk werden besproken. Deze kleine tentoonstelling had veel bekijks.

Voor de opening der vergadering stelde de Heer Tonnekreek uit Amstelveen de aanwezigen in de gelegenheid mooie importen te koopen, terwijl tijdens de pauze ten bate van de kas, planten en stekken werden verkocht, die een der kringleden beschikbaar had gesteld.

J. J. E. v. D. THOORN.

Kring 's-Gravenhage.

Daar het kringbestuur onverwacht in de gelegenheid was een regeling te treffen, waarbij de heer Curt Backeberg uit Hamburg op 29 Oct. een voordracht met lichtbeelden voor den kring zal houden, heeft het bestuur gemeend daarvoor een buitengewone vergadering uit te schrijven.

De eerstvolgende gewone vergadering zal plaats vinden op Zaterdag 19 November des avonds 8 uur in zaal 6 van het gebouw Amicitia, Westeinde 15. De leden zullen op deze bijeenkomst in de gelegenheid zijn vierkante potten te bestellen 8, 10 en 12 c.M. wijd en ongeveer even hoog voor den prijs van 6, 7 en 8 cent per stuk. Bij bestelling van een groot 'quantum zal de prijs nog 1 cent lager kunnen worden gesteld. Een der kringleden heeft deze potten op zijn aanwijzing laten bakken, voornamelijk voor planten, die aan de oppervlakte wortelen.

J. J. E. V. D. THOORN, *Secretaresse.*

Kring Groningen en Omstreken.

Vergadering op 8 November '32 des avonds 8 uur in 't Victoria-Hôtel te Groningen.

AGENDA:

Opening, notulen, ingekomen stukken, lezing over Euphorbia's door den secretaris, verloting, ruilen, rondvraag en sluiting.

J. FOKKINGA, *Secretaris.*

Groningen, Buiten Damsterdiep 98.

P. S. Verzoeken wat Euphorbiaplanten als demonstratiemateriaal mede te brengen. Als ruilmateriaal komen deze avond speciaal grootere planten in aanmerking, doch ook zaailingen of stekken kunnen wel worden meegebracht,

Kring Groningen en Omstreken.

De vergadering van 11 Oct. was, als altijd, druk bezocht. Na afhandeling der gewone punten hield de voorz. een interessante inleiding over de dit seizoen opgedane ervaringen. Na de *pauze*, waarin verloting en ruiling van planten plaats vond, was gelegenheid tot het stellen van vragen en het doen van mededeelingen met betrekking tot ieders ondervinding gedurende dat jaar. Hierna hield de secr. een causerie over het bevruchten van planten door bijen. Besloten werd de eerstvolgende vergadering een lezing te houden over de Euphorbia's. Bij rondvraag gaf de secr. nog een uiteenzetting over het gemakkelijk vermeerderen onzer planten door stekken, zooals dat ook veelvuldig door handelaren wordt gedaan; dit ter verkrijging van ruilmateriaal, waarnaar steeds wordt gevraagd. Echter werd aangeraden dit jaar geen stekken meer te nemen, daar de tijd hiervoor thans minder geschikt is.

Kring Haarlem en Omstreken.

Vergadering op Vrijdagavond 11 November, 's avonds 8 uur precies in Hôtel Lion d'Or, Kruisweg, Haarlem. Wij moeten een groote en belangrijke agenda afhandelen en verzoeken daarom *alle* kringleden op tijd aanwezig te willen zijn.

1. Opening en mededeelingen. 2. Uitreiken der diploma's aan de prijswinnaars op de Juni tentoonstelling. 3. Bestuursvoorstel tot wijziging artikel 4 Huishoudelijk Reglement; 3a idem tot wijziging artikel 9 Reglement. 4. Pauze. 5. Bestuursvoorstel tot instelling van een vaste maandelijksche keuring met benoeming van een keuringscommissie. Vooraf na de *pauze* zal ons kringlid, de Heer Berkhout, een causerie houden over Haworthia's. Tot slot rondvraag en sluiting.

W. J. V. ESSEN, *Secretaris*,
Joh. Verhulstweg 34,
Bloemendaal (post Santpoort).

Kring Haarlem en Omstreken.

De Heer de Ringh; onze alom tegenwoordige algemeen voorzitter, verrastte onze vergadering d.d. 13 October met zijn bezoek. Dit had zijn oorzaken — natuurlijk, zouden wij haast zeggen — want, waar de Heer de Ringh komt, is vast en zeker iets feestelijks aan de hand of er moeten zaken, de vereeniging betreffende, worden gedaan. In onzen kring was het eerste het geval. Het kringbestuur zelve had gemeend het 2-jarig bestaan zonder meer te laten passeeren, omdat, ja, waarom? Wel, omdat je toch niet ieder jaar behoeft te jubileeren. Wij hebben dit jaar onze feestelijke portie al zoo langzamerhand beet, ik herinner slechts aan de zomervergadering en de tentoonstelling. En ook komt daar nog bij, dat wij zoo zoetjes aan groeien, ons groot gaan voelen en dan hm, hm, jubileer je alleen nog meer bij het 5-voud en de fatale koperen datum, waar of niet, Hr. de Ringh.

Doch geen grapjes verder, wij vonden het allemachtig aardig, dat wij verrast werden en dat de Hr. de Ringh een leuk speechje hield.

De rest van den avond was hoofdzakelijk gevuld met een interessante lezing van den Heer v. d. Houten uit Rotterdam, die ons veel kwam vertellen van het leven van onze vetplanten en daarbij een prachtige collectie lantaarnplaatjes deed zien.

W. J. v. ESSEN, *Secretaris*.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- W. A. de Graaff, v/h. Delft, Westerstraat 8, thans Pijnacker, post Delft, Schoolkade E 104b.
 Zuster E. Nierop, v/h. Schiedam, Prof. Kam. Onneslaan 187 B, thans Rotterdam, Claes de Vrieselaan 147a.
 P. Groenhuyse, Utrecht, v/h. Jac. v. d. Borchstraat 56, thans Pieter Nieuwlandstraat 83.
 W. J. Bakker, v/h. Westzaan, Nieuwe zijde 55, thans Wormerveer, Oost-Indische Kade 24.

Buitenland.

- Mej. S. J. van Nooten, v h. 's-Gravenhage, Tasmanstraat 188, thans Pension Benvenuto, Wigmanstraat 1, Bandoeng, Java (N. O. I.)
 Drs. C. J. Keijzer, Leeraar Ned. Indische Artsenschool, v/h. Cannalaan 22, thans Embong Sawoh 9, Soerabaja, Java (N. O. I.)
 G. Van de Weghe, v/h. „Les Glycines", Brusselsche Steenweg 542, thans 1, Rue du Tennis, Gendbrugge-Stadium (België).

NIEUWE LEDEN 1932.

- W. H. de Fauvre, Amsterdam West, Da Costakade 150 huis.
 Mevr. J. M. Minderman-Wijnhoven, Apeldoorn, Arnhemseweg 99.
 J. van der Maazen, Assen, Groningerstraat 186.
 J. van Ringen, Assen, Paul Krugerstraat 60.
 C. de Vries, Assen, Anreeperstraat 50.
 S. C. W. Rol, Assendelft, Genieweg 339.
 G. H. Smits, Borculo.
 F. Huizenga, Onderwijzer, Echtenerbrug (Friesl.)
 J. P. de Smidt, Echtenerbrug (Friesl.)
 Mevr. A. Bolleurs, Haarlem, Hooimarkt 30.
 N. J. Bischoff-Tulleken, „Olden Belt", Heerde (Gld.).
 K. Schouten, K 150, Kortenhoef.
 M. C. Lezer, Zutphen, Marschpoortstraat 7.

Buitenland.

- A. Zimmerman, „De Gelaarsde Kat", Mampangweg Binnen 12, Batavia-Centrum' (N.O.I.)

- C. van Woerden, Assist. Hortulanus a/den Bergtuin Tjibodas, Sindanglaja, Java (N.O.I.)
 Charles A. Weddigen, 2201 Lawn Avenue, Norwood, Cincinnati, Ohio (U. S. A.).

Meldt U nog voor 1932 als lid aan! Alle reeds verschenen nummers van jaargang 1932 zijn nog voorradig!

NIEUWE LEDEN 1933.

- G. Dulling, Alkmaar, Gr. Nieuwland 51.
 J. P. Groet, Alkmaar, Stationsstraat 4.
 H. van Lieshout, Alkmaar, Voordam 6a.
 T. van der Meijden, Alkmaar, Wagenmakersstraat.
 W. Hieminga, p/a den Heer A. J. Pegman, Amsterdam W., van Kinsbergenstraat 62III.
 W. G. W. Schensema. Amsterdam W., Jac. van Lennepstraat 363".
 C. van Lier, Amsterdam O., Bankastraat 143 n^{oo}g.
 H. Ivangh, Bergen (N.-H.), Kogerdijk 56.
 L. van Willigen, Dubbeldam, Rechte Zandweg A 400 h.
 M. Blok, Enschede, Azaleastreat 4.
 A. Hietbrink, Enschede, Papaverstraat 34.
 H. Mannessen, Enschede, Leemkuilstraat 58.
 B. Morriën, Enschede, Lipperkerkstraat 136.
 G. J. Oosterveld, Enschede. Walhofstraat 73c.
 J. M. de Lange, Den Helder, Singel 42.
 H. Huiskes, Lonneker, Mercuriusplein 5.
 Mevr. P. van Bilderbeek-Peemans, Nijmegen, Joh. Nijghstraat 6a.

Overleden.

- G. A. Schouw, 's-Gravenhage, Zwanenlaan 8.

Lidmaatschapoverschrijving.

Het lidmaatschap van den Heer G. A. Schouw † hebben wij op verzoek overgeschreven op Mej. M. van der Peppel, 's-Gravenhage, Laan van Eik en Duinen 122.

RECTIFICATIE.

- G. van der Sluijs, Poeldijk, Veldzicht 77 (in plaats van Leugenbrug).

BIBLIOTHEEK.

Adres: Chr. de Ringh, van Ostadelaan 23, Hilversum.

RUILRUBRIEK.

Aangeboden: 300 Verkade's cactusbons in ruil voor de volgende soorten: Echinopsis Pentlandii, Mam. camptotricha, Mam. bombycina, Mam. coronaria,

Mam. spinosissima, Echinocereus Fendleri, Echinocereus Knippelianus, Cereus Straussii, Pilocereus Houletianus, Rhipsalis rosea.

Adres: S. B. ZEVEIJN, Cactuskweker, Gijssbr. v. Amstelstr. 358, Hilversum.

In ruil aangeboden: een compleet stel cactusplaatjes van **Verkade**, tegen een compleet stel van **Pette's** Album, door A. L. KLOMPE, Zierikzee.

In ruil aangeboden: Een nieuw, geheel volledig *Cactusalbum* van Verkade tegen een dito van **Pette** of een complete serie Cactusplaatjes van **Pette**.

Adres: P. S. WANSINK, Dam B 88, Zierikzee.

Aangeboden: Mam elegans mic. (import, Cer. peruvianus, C. per. monstr, C. serpentinus en Opuntia vulgaris, in ruil tegen Gasteria's en/of Aloë's.

Adres: W. L. BEIJST, Van Eeghenstraat 29B, Amsterdam

Aangeboden door Mevr. L. HAASE, Van Eeghenstraat 29a, Amsterdam Z., 180 bons van **Verkade's** Cactusalbum, in ruil tegen eenige mooie exemplaren der volgende Mamillaria's: Wildii, camptotricha, bombycina, candida, elegans, plumosa, radians, uncinata, micromeris.